

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Аудіовізуального мистецтва та медіатехнологій	Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Кафедра	Фотомистецтво та візуальні практики	Рік навчання	2
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Вибіркова
Спеціальність	021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво	Семестри	1

Фотокнига як інструмент дослідження: досвід японської фотокниги 1950 - 1960-х років

осінній семестр 2025-2026 н.р.

Викладач Сорокопуд Ірина Олексіївна
Контакти fvp@ksada.org

Заняття

- **Семестр** складається з 2 змістових модулів: 16 лекційних + 14 практичних занять
- Перевірка контрольних (модульних) робіт, що виконуються під час самостійної роботи – 2 год.
- Проведення заліку – 2 год.
- Підсумкова форма контролю – **залік**.
- Загальна кількість год. 120 (4 кредити ECTS) / Модульний контроль – 8 тиждень навчання.

Адреса ● НudpromLoft, корпус 3, вул. Мистецтв 11, м. Харків.
Лекційні заняття та практичні заняття проводяться дистанційно.

Е-пошта fvp@ksada.org (Кафедра фотомистецтва та візуальні практики)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

● **Комунікація** з викладачем відбувається за **розкладом** занять ХДАДМ.

Умови спілкування: 1) обов'язково повинні бути зазначені прізвище, ім'я, група, факультет студентки/ студента; 2) посилання на завдання, або на папку з гугл диску групи.
Консультації з викладачем поза заняттями відбуваються після занять та виключно у робочі дні. Для цього у повідомленні викладачеві треба коротко вказати питання консультації та узгодити час консультації з викладачем.

Консультація може проходити у будь-якому зручному форматі: шляхом залучення відеозв'язку, телефонного дзвінку, письмового питання-відповіді.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовою вивчення дисципліни є вільне володіння державною мовою, дисциплінованість та готовність навчатися; проходження курсів бакалавріату.

ПОСИЛАННЯ НА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ (практичні)

Заняття проводяться на платформі Zoom.

- **Формати занять курсу.**
- **Лекційні заняття**
- **Практичні заняття** проводяться у форматах – офлайн-зустрічей та онлайн-конференцій.
- **Самостійна робота** студентів передбачає виконання спеціальних завдань задля практичного закріплення матеріалу, а також читання **спеціальної літератури, яка** доповнює матеріали курсу. (Див. – Література до вивчення дисципліни).

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Комп'ютерна техніка (ноутбук) з можливістю виходу до мережі Інтернет.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

- **Метою навчальної дисципліни** є ознайомлення з японською фотокнигою 1950 - 1960 рр.; процесом, оформленням та друком фотографій у вигляді унікального паперового альбому, де розміщуються знімки, історія, з додаванням текстів, рамок, підписів та декоративних елементів, створюючи візуальне оповідання, яке зберігає спогади про важливі події.
- **Завдання дисципліни** в формування навичок на прикладі японської фотокниги робити вибір формату, стилю, компоновання фотографій та їхньої тематичної розповіді, та використання цих навичок у магістерських дослідженнях.

ІНТЕГРОВАНІ ТА ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

- **Інтегральна компетентність дисципліни** – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми в сфері створення сценарного матеріалу аудіовізуального мистецтва та виробництва, або у процесі навчання, що передбачає застосування методів теорії та історії аудіовізуального мистецтва і виробництва, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Дисципліна є вибірковою.

● ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

- **ЗК1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями (ознайомлення з історією фотокниги та японським досвідом).**

- **ЗК3.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність) (створення власних фотокнижних композицій).
- **ЗК6.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (дослідження архівних матеріалів, літератури, фотокниг).
- **ЗК8.** Здатність проведення досліджень на відповідному рівні (аналіз та критичне осмислення фотографічних проектів 1950–1960-х рр.).

• СПЕЦІАЛІЗОВАНІ (ФАХОВІ) КОМПЕТЕНТНОСТІ

ФК1. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні проблем теорії та практики аудіовізуального мистецтва та виробництва (поєднання фотографії, дизайну, історії мистецтва та культурології).

ФК8. Здатність самостійно розробляти та професійно втілювати аудіовізуальні проекти (створення власної фотокниги як дослідницького інструменту).

ФК10. Здатність критично оцінювати художню якість аудіовізуального продукту та обґрунтовувати експертні висновки (аналіз японських фотокниг та власних проектів).

• ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН1. Здатність застосовувати методи наукового дослідження в сфері аудіовізуального мистецтва (дослідження історичних фотокниг).

ПРН2. Уміти застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні та вирішенні проблем практики аудіовізуального мистецтва (фотографія + дизайн + культурологія).

ПРН5. Використовувати релевантні дані для прийняття рішень в творчому процесі (вибір стилю, композиції та оформлення фотокниги).

ПРН7. Оцінювати якість аудіовізуальних творів, враховувати ризики при їх виробництві (експертний аналіз фотокниг та власних проектів).

ПРН10. Розробляти та реалізовувати проекти створення аудіовізуальних творів (створення власних фотокниг у навчальному проекті).

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Спрямованість дисципліни «Фотокнига як інструмент дослідження досвід японської фотокниги 1950 - 1960 років»

Семестр складається з 2 змістових модулів: 16 лекційних + 14 практичних занять

- Перевірка контрольних (модульних) робіт, що виконуються під час самостійної роботи – 2 год.

- Проведення заліку – 2 год.
- Підсумкова форма контролю – **залік**.
- Загальна кількість год. 120 (4 кредити ECTS) /
Модульний контроль – 8 тиждень навчання.

- **Тематика модулів.**

Змістовий модуль 1. Фотокнига та специфіка її створення.

Тема 1. Вступ. Загальне знайомство з японською традицією створення оповіді.

Тема 2. Фотокнига як засіб оповіді за допомогою зображень та супровідного тексту. Специфіка роботи з фотокнигою.

Тема 3. Етапи створення фотокниги: Вибір теми. Підбір фотографій. Компанування. Оформлення. Верстка та друк.

Тема 4. Фотокнига як мистецтвознавчий феномен: як надійний спосіб меморалізації пам'яті.

Змістовий модуль 2. Особливості японської фотокниги та її практичне осмислення.

Тема 1. Японська фотокнига 1950 – х рр.

Тема 2. Японська фотокнига 1960 – х рр.

Тема 3. Сучасна японська фотокнига.

Тема 4. Практичне осмислення японської фотокниги під час виконання прикладних завдань.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом **лекційних, практичних занять та самостійної роботи.**

- **Лекційні** заняття надають загальний теоретичний матеріал з дисципліни.
- **Практичні** заняття удосконалюють практичні навички та закріплюють знання, отримані на лекційних заняттях.
- **Самостійна робота** здобувача спрямована на закріплення тем дисципліни. Зміст самостійної роботи складає пошук додаткової інформації та її аналіз, підготовка завдань самостійної роботи здобувача за темами дисципліни.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

● Формою контролю у кожному семестрі є **залік**. Для отримання заліку достатньо пройти **рубіжні етапи контролю** у формі **поточних перевірок** процесу самостійної роботи та наприкінці модулю.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ з дисципліни

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
Відмінно	90–100	A	A+ 98–100	Задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	Незадовільно	35–59	FX
Добре	82–89	B		Незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час занять необхідно вимкнути звук мобільних телефонів як здобувачам, так і викладачу. За необхідності здобувач має спитати дозволу вийти з аудиторії (окрім заліку). Вітається власна думка з теми заняття, аргументоване відстоювання позиції. У разі відрадження, хвороби тощо викладач має перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю зі здобувачами. У разі необхідності режиму освіти он-лайн, здобувачам надаються матеріали відео-лекцій до виконання завдань самостійної роботи.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтверджені необхідними документами або попередженням викладача). Не вітаються запізнення на заняття. У разі пропуску занять, студент має самостійно опрацювати матеріали тем і підтвердити їх опанування відповідною практичною роботою. Довгострокова відсутність студента на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни і його можливого подальшого відрахування. Додаткові заняття з такими студентами передбачені, та відбуваються за попередньої домовленості у вільний час викладача. Відсутність практичних завдань на поточних переглядах унеможливило отримати студентів оцінку за навчальний семестр.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

- При створенні сценарних робіт та сценарних завдань студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю помічено списування, або використання сценарних матеріалів іншого автора здобувач втрачає право отримати бали за тему. Якщо це відбулось в процесі заліку – здобувач отримує тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю.

- Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>
<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД КУРСУ

Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
● Змістовий модуль 1. Фотокнига та специфіка її створення					
1	Лекція+практичне заняття	Вступ. Загальне знайомство з японською традицією створення оповіді.	4	<ul style="list-style-type: none"> ● Практичне завдання - вправа 	
2	Лекція+практичне заняття	Фотокнига як засіб оповіді за допомогою зображень та супровідного тексту. Специфіка роботи з фотокнигою.	4	<ul style="list-style-type: none"> ● Виконання завдання самостійної роботи 	Виконання завдання демонструється на практичному занятті; надсилається на email або у груповий чат
3	Лекція+практичне заняття	Етапи створення фотокниги: Вибір теми. Підбір фотографій. Компанування. Оформлення. Верстка та друк.	4	<ul style="list-style-type: none"> ● Виконання завдання самостійної роботи 	Виконання завдання демонструється на практичному занятті; надсилається на email або у груповий чат
4	Лекція+практичне заняття	Фотокнига як мистецтвознавчий феномен: як надійний спосіб меморалізації пам'яті.	4	<ul style="list-style-type: none"> ● Виконання завдання самостійної роботи 	Виконання завдання демонструється на практичному занятті; надсилається на email або у груповий чат
Змістовий модуль 2. Особливості японської фотокниги та її практичне осмислення.					
1	Лекція+практичне заняття	Японська фотокнига 1950 – х рр.	4	<ul style="list-style-type: none"> ● Виконання завдання самостійної роботи 	Виконання завдання демонструється на практичному занятті; надсилається

					на email або у груповий чат
2	Лекція+пр. заняття	Японська фотокнига 1960 – х рр.	4	<ul style="list-style-type: none"> Виконання завдання самостійної роботи 	Виконане завдання демонструється на практичному занятті; надсилається на email або у груповий чат
3	Лекція+пр. заняття	Сучасна японська фотокнига.	4	<ul style="list-style-type: none"> Виконання завдання самостійної роботи 	Виконане завдання демонструється на практичному занятті; надсилається на email або у груповий чат
	Лекція+пр. заняття	Практичне осмислення японської фотокниги під час виконання прикладних завдань.	4	<ul style="list-style-type: none"> Виконання завдання самостійної роботи 	Виконане завдання демонструється на практичному занятті; надсилається на email або у груповий чат
		Залік	2		

№	Назва	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Фотокнига та специфіка її створення		
1	Вступ. Загальне знайомство з японською традицією створення оповіді.	4
2	Фотокнига як засіб оповіді за допомогою зображень та супровідного тексту. Специфіка роботи з фотокнигою.	4
3	Етапи створення фотокниги: Вибір теми. Підбір фотографій. Компанування. Оформлення. Верстка та друк.	4

4	Фотокнига як мистецтвознавчий феномен: як надійний спосіб меморалізації пам'яті.	4
Змістовий модуль 2. Особливості японської фотокниги та її практичне осмислення.		
5	Японська фотокнига 1950 – х рр.	4
6	Японська фотокнига 1960 – х рр.	4
7	Сучасна японська фотокнига.	4
8	Практичне осмислення японської фотокниги під час виконання прикладних завдань.	4

ФОРМА ЗВІТНОСТІ

Тема	Форма звітності	Бали
Змістовий модуль 1. Фотокнига та специфіка її створення		
<i>Змістовий модуль 1</i>		
1	Практичне завдання 1. Вправа №1. Поточний контроль. Вступ. Загальне знайомство з японською традицією створення оповіді.	0-10
2	Практичне завдання 2. Вправа №2. Поточний контроль. Фотокнига як засіб оповіді за допомогою зображень та супровідного тексту. Специфіка роботи з фотокнигою.	0-10
3	Практичне завдання 3. Вправа №3. Поточний контроль. Етапи створення фотокниги: Вибір теми. Підбір фотографій. Компанування. Оформлення. Верстка та друк.	0-10
4	Практичне завдання 4. Вправа №4. Поточний контроль. Фотокнига як мистецтвознавчий феномен: як надійний спосіб меморалізації пам'яті.	0-10
	Разом:	0-40
Змістовий модуль 2. Особливості японської фотокниги та її практичне осмислення.		
5	Практичне завдання 6. Поточний контроль. Японська фотокнига 1950 – х рр.	0-10
6	Практичне завдання 7. Поточний контроль. Японська фотокнига 1960 – х рр.	0-10
7	Практичне завдання 8. Поточний контроль. Сучасна японська фотокнига.	0-10
8	Практичне завдання 9. Сценарій чернетки короткого метру (кінодраматургія). Поточний контроль. Практичне осмислення японської фотокниги під час виконання прикладних завдань.	0-10
	Разом:	0-40
	Контрольні питання до заліку	0-20
	Усього балів:	0-100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Бали			Критерії оцінювання
	0–20	0–40	
A+	20	40	Здобувач в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали та приклади за темою. Відповів на додаткові питання. Подача акуратна, без помилок
A	17–19	37–39	Здобувач в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою. Подача акуратна, без помилок
A-	16	36	Здобувач в повному обсязі опанував матеріал теми, подача акуратна, без помилок
B	12–15	32–35	Здобувач в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив декілька незначних помилок
C	8–11	22–31	Здобувач в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив значні помилки, є невеликі проблеми з форматуванням
D	4–7	10–21	Здобувач не в повному обсязі опанував матеріал теми, робота виконана на недостатньому рівні із значними недоліками (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, відсутність творчого підходу тощо), наявні проблеми з форматуванням
E	1–3	1–9	Здобувач в недостатньому обсязі опанував матеріал теми, виконана робота має багато значних недоліків (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, невідповідність завданню, невчасна подача виконаної роботи, неохайність подання тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

Література до вивчення дисципліни

1. Бойлен, А. (2021). *Візуальна культура*. / Пер. з англ. Г. Левів. К.: Видавництво ArtHuss, 206 с.
2. *The Japanese Photobook 1912–1990* / Манфред Гайтінг (Manfred Heiting) та Рюїчі Канеко (Ryuichi Kaneko): вид-во Steidl, 2017, 578 с.
3. *The History of Japanese Photography* (Anne Wilkes Tucker) / Енн Вілкс Такер (Anne Wilkes Tucker), Дана Фрііс-Хансен (Dana Friis-Hansen), Рюїчі Канеко (Ryuichi Kaneko), Джо Такеба (Joe Takeba) / Yale University Press (Нью-Гейвен) у співпраці з Museum of Fine Arts (Х'юстон), 432 с.

4. Kumar M., Kapoor A. Generative AI and personalized video advertisements. SSRN Electronic Journal, 2023
5. Karras T., Aittala M. Alias-Free Generative Adversarial Networks. Cornell University. 2021. URL: <https://doi.org/10.48550/arXiv.2106.12423> (дата звернення: 23.11.2025).
6. Kaneko R., Vartanian I. Japanese Photobooks of the 1960s and '70s, Aperture, 2009, 240 с.
7. Криволапов М. О. Про мистецтво та художню критику України ХХ століття: Вибрані статті різних років. Кн. І: Формування та розвиток національної мистецької школи і мистецтвознавчої науки в Україні ХХ століття / ІПСМ АМУ. К.: Видавничий дім А+С, 2006. , 268 с.: іл.
8. Лоханько, Ф.П. Флорова, Т.І. Художні Матеріали: Техніка Живопису /Ф.П.Лоханько, Т.І.Флорова. – К.: Держ. видавництво образотворчого мистецтва і музичної літератури УРСР., 1960. – 142 с.
9. Нариси з історії образотворчого мистецтва України ХХ століття / ІПСМ АМУ; Ред.- упоряд. О. О. Авраменко; Редкол.: В. Д. Сидоренко (голова), О. О. Авраменко, В. Я. Даниленко та ін.: У 2 кн. — К.: Інтертехнологія, 2006. Кн. 1. 544 с.: іл.
10. Шедеври українського живопису. Від Алімпія Печерського до Казимира Малевича. Українське малярство останнього тисячоліття. Альбом. Київ, 2009.

ХАРКІВ – 2025